

Fortsatt giltighet av en tidsbegränsad bestämmelse i inhämtningslagen

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag som innebär att giltighetstiden för den bestämmelse i inhämtningslagen som ger Säkerhetspolisen möjlighet att hämta in övervakningsuppgifter om elektronisk kommunikation i underrättelseverksamhet för vissa samhällsfarliga brott förlängs till utgången av 2017.

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:177 Fortsatt giltighet av en tidsbegränsad bestämmelse i inhämtningslagen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Fortsatt giltighet av en tidsbegränsad bestämmelse i inhämtningslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2012:279) om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:177.

Stockholm den 14 juni 2016

På justitieutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Mats Pertoft (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Krister Hammarbergh (M), Arhe Hamednaca (S), Kent Ekeröth (SD), Anti Avsan (M), Susanne Eberstein (S), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD), Lawen Redar (S), Sanne Eriksson (S) och Robert Hannah (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2015/16:177 Fortsatt giltighet av en tidsbegränsad bestämmelse i inhämtningslagen.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag återges i bilaga 2.

Regeringen har inte hämtat in yttrande från Lagrådet, eftersom den bedömer att förslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan art att ett yttrande från Lagrådets skulle sakna betydelse.

Utskottets överväganden

Fortsatt giltighet av en tidsbegränsad bestämmelse i inhämtningslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Bakgrund

Lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet (inhämtningslagen) trädde i kraft den 1 juli 2012. Lagens 3 §, som ger de brottsbekämpande myndigheterna en möjlighet att hämta in uppgifter om elektronisk kommunikation i syfte att upptäcka, förebygga eller förhindra vissa brott inom Säkerhetspolisens ansvarsområde, gavs en begränsad giltighet till utgången av 2013 (prop. 2011/12:55, bet. 2011/12:JuU8, rskr. 2011/12:212). Giltighetstiden har förlängts vid två tillfällen och gäller nu till utgången av 2016 (prop. 2012/13:180, bet. 2013/14:JuU7, rskr. 2013/14:38; prop. 2013/14:237, bet. 2014/15:JuU2, rskr. 2014/15:22).

Regeringen beslutade den 26 juni 2014 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utvärdera inhämtningslagen och analysera Säkerhetspolisens behov av en möjlighet enligt lagen att hämta in uppgifter om brottslig verksamhet som innefattar vissa samhällsfarliga brott. Utredningen, kallad Datalagringsutredningen, föreslår bl.a. att den tidsbegränsade bestämmelsen i 3 § inhämtningslagen ska göras permanent och att uppgifter ska få hämtas in när det gäller fler typer av brott än vad som är möjligt i dag. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Efter att utredningen avslutade sitt arbete har Kammarrätten i Stockholm, den 28 april 2015 genom beslut om att begäran om förhandsavgörande ska inhämtas, begärt att EU-domstolen ska svara på frågan om lagring av uppgifter och dess förenlighet med artikel 15.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av trafikuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) och artiklarna 7, 8 och 52.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Propositionen

Lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet reglerar förutsättningarna för Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket att i

underrättelseverksamhet hämta in övervakningsuppgifter om elektronisk kommunikation från teleoperatörerna.

Enligt en särskild bestämmelse (3 §) är inhämtning av uppgifter också möjlig vid brottslig verksamhet som innefattar vissa särskilt angivna samhällsfarliga brott inom Säkerhetspolisens ansvarsområde med ett lägre straffminimum än fängelse två år. Som skäl för att tidsbegränsa den aktuella bestämmelsen angav regeringen att frågan om Säkerhetspolisens fortsatta tillgång till övervakningsuppgifter för tiden därefter borde övervägas i det sammanhang som en framtida reglering av hemliga tvångsmedel för särskilt allvarlig eller samhällsfarlig brottslighet övervägs (prop. 2011/12:55 s. 86 f.).

Regeringen anför att det är viktigt att få till stånd en väl avvägd reglering av tvångsmedelsanvändningen som står sig stabilt över tid. Den utvärdering av inhämtningslagen som Datalagringsutredningen har genomfört och de förslag utredningen har lämnat övervägs för närvarande inom Regeringskansliet. Beredningsprocessen påverkas emellertid av den pågående prövningen i EU-domstolen. Mot bakgrund av den pågående processen i EU-domstolen bedömer regeringen att arbetet med ett slutligt ställningstagande till vilken giltighet och utformning den tidsbegränsade bestämmelsen i 3 § inhämtningslagen bör ges inte kan avslutas innan bestämmelsens giltighetstid löper ut. För att inte bestämmelsen ska upphöra att gälla vid utgången av 2016 måste giltighetstiden förlängas ett år, dvs. t.o.m. den 31 december 2017.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte lett till några motionsyrkanden eller andra invändningar under utskottsbehandlingen. Utskottet anser att regeringens förslag är ändamålsenligt utformat och bör antas. Utskottet föreslår därför att riksdagen antar det lagförslag som läggs fram i propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:177 Fortsatt giltighet av en tidsbegränsad bestämmelse i inhämtningslagen:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2012:279) om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2012:279) om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

Härigenom föreskrivs att 3 §¹ lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet ska upphöra att gälla vid utgången av 2017.

¹ Paragrafens giltighetstid senast förlängd 2014:1422.